

Norm Verantwoord Integraal Plagdierbeheer (VIP)

Datum : 09-11-2016

Auteur: H.C.M. van Gestel

Versie : 2.1.1

Status : Definitief

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	2
2	Introductie.....	5
3	Definities.....	6
4	Eisen aan uitvoering repeterend werk.....	10
4.1	Inventarisatie van uitgangssituatie	10
4.1.1	Kennismaking en introductie.....	10
4.1.2	Aanleg klantdossier	10
4.1.3	Plaagdier Risico Inventarisatie (PRI).....	12
4.1.4	Aanvullende voorschriften opdrachtgever.....	13
4.2	Opstellen plaagdierbeheersplan	13
4.2.1	Bepalen strategie.....	13
4.2.2	Monitoringplan.....	14
4.2.3	Beschrijving te nemen preventieve maatregelen	14
4.2.4	Beschrijving van een bestrijding met niet-chemische bestrijdingsmiddelen.....	15
4.2.5	Noodsituatie	16
4.2.6	Verantwoordelijkheden.....	17
4.3	Offerte en opdracht.....	17
4.3.1	Afwijken van het plaagdierbeheersplan.....	17
4.4	Uitvoering plaagdierbeheersplan.....	17
4.4.1	Inrichting monitoringsplan	17
4.4.2	Uitvoeren monitoring.....	19
4.4.3	Uitvoeren bestrijding.....	19
4.4.4	Veiligheidsmaatregelen bij bestrijding.....	20
4.4.5	Omgang restproduct en dode dieren.....	21
4.4.6	Bijvangsten en vergiftiging niet-doelsoorten	21
4.5	Rapportage en registraties	22
4.5.1	Registraties bevindingen	22
4.5.2	Back-up.....	22
4.6	Einde werkzaamheden	22
4.7	Evaluatie	23
5	Eisen aan uitvoering eenmalig werk	24
5.1	Inventarisatie van uitgangssituatie	24
5.1.1	Kennismaking en introductie.....	24
5.1.2	Aanleg klantdossier	24
5.1.3	Plaagdier Risico Inventarisatie.....	26

5.1.4	Aanvullende voorschriften opdrachtgever.....	27
5.2	Opstellen plaagdierbeheersplan	27
5.2.1	Bepalen strategie.....	27
5.2.2	Monitoringplan.....	28
5.2.3	Beschrijving te nemen preventieve maatregelen	28
5.2.4	Beschrijving van een bestrijding met niet-chemische bestrijdingsmiddelen.....	29
5.2.5	Noodsituatie	30
5.2.6	Verantwoordelijkheden.....	30
5.3	Offerte en opdracht.....	30
5.3.1	Afwijken van het plaagdierbeheersplan.....	31
5.4	Uitvoering plaagdierbeheersplan.....	31
5.4.1	Inrichting monitoringsplan	31
5.4.2	Uitvoeren monitoring.....	32
5.4.3	Uitvoeren bestrijding.....	33
5.4.4	Veiligheidsmaatregelen bij bestrijding	34
5.4.5	Omgang restproduct en dode dieren.....	34
5.4.6	Bijvangst en vergiftiging niet-doelsoorten	35
5.5	Rapportage en registraties	35
5.5.1	Registraties bevindingen	35
5.5.2	Back-up.....	36
5.6	Einde werkzaamheden	36
5.7	Evaluatie	36
6	Personeel plaagdierbeheersbedrijf	37
6.1	Competenties	37
6.2	Opleiding en instructies.....	38
6.3	Onderaanneming, uitbesteden werkzaamheden.....	39
7	Beheer van middelen, materieel en materiaal.....	40
7.1	Biociden	40
7.1.1	Gebruik biociden	40
7.1.2	Opslag van biociden	40
7.1.3	Calamiteiten met biociden	40
8	Het plaagdierbeheersbedrijf	42
8.1	Managementverklaring.....	42
8.2	Werkoverleg	42
8.3	Werkprocedures.....	43
8.4	Interne beoordeling.....	43

8.5	Verzekering.....	43
8.6	Archivering	43
8.7	Vorbereidingsperiode.....	43

2 Introductie

Het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD) te Wageningen heeft in het verleden het KAD-Keurmerk in het leven geroepen. Dit keurmerk werd beheerd en geaudit door het KAD zelf. Het doel van het KAD-Keurmerk was duidelijk: een kwaliteitsborging bieden binnen de uitvoering van plaagdierbeheerswerkzaamheden op basis van Integrated Pest Management (IPM). KAD-Keurmerkhouders konden zich dus op basis van kwaliteit onderscheiden in de markt.

Het KAD heeft altijd voor ogen gehad dat keurmerkhouders de ruimte moeten krijgen om zich te ontwikkelen. Hierdoor hebben audits voor het KAD-Keurmerk in het verleden vaak een adviserend karakter gehad.

In de plaagdierbeheersbranche hebben zich de laatste jaren veel ontwikkelingen voorgedaan. IPM begint langzaam maar zeker ingeburgerd te raken en er verandert van alles op het gebied van relevante wet- en regelgeving. Een van de gevolgen van deze wijzigende wet- en regelgeving is het introduceren van een certificering voor het gebruik van rodenticiden om gebouwen en voedselopslagplaatsen. Naast deze certificering zijn er de laatste jaren meerdere nationale en één internationale certificering ontwikkeld op het gebied van plaagdierbeheersing.

Het KAD heeft op de bovengenoemde ontwikkelingen geanticipeerd door de norm van het KAD-Keurmerk te herschrijven en door de voorwaarden van andere certificeringen in de KAD-norm op te nemen. De voorwaarden van de volgende certificeringen zijn opgenomen in de nieuwe norm Verantwoord Integraal Plaagdierbeheer (VIP):

- NEN-EN 16636, Plaagdierbestrijdingsbedrijven – Eisen en competenties (ICS 03.080.99;65.100.01, maart 2015)
- Beheersing rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen (versie 2.0, 16 februari 2016).

Een van de voorwaarden van deze certificeringen is de onafhankelijkheid in de toetsing. Daarom heeft het KAD besloten om de VIP-norm onder de raad van accreditatie te brengen en te laten auditen door een onafhankelijke certificerende instantie. Het doel van de norm blijft ongewijzigd: Het borgen van de kwaliteit voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van plaagdierbeheersing op basis van IPM.

Dit keurmerk specificeert de eisen voor alle diensten binnen het werkveld van de professionele plaagdierbeheersing, met uitzondering van:

- Gewasbescherming;
- Desinfectiewerkzaamheden;
- Preventieve houtverduurzaming;
- Gassing en ontgassing;
- Behandeling met gammastraling;
- Controlled atmosphere behandelingen;
- Alle werkzaamheden op het gebied van houtaantastende insecten en/of schimmels;
- Verkoop van biociden, inclusief webshops;
- Omgang met beschermde diersoorten.

3 Definities

Bestrijdingsmiddelen

Alle wettelijk toegelaten middelen die ingezet kunnen worden om plaagdieren te vangen of te doden.

Bestrijdingsmethoden

Alle wettelijk toegelaten methoden die ingezet kunnen worden om plaagdieren te vangen of te doden.

Bijvangsten

Vangsten van niet-doelsoorten in klemmen of vallen.

Biociden

Volgens het Ctgb wettelijk toegelaten chemische bestrijdingsmiddelen.

Controlestaten

Overzichtelijke lijsten waarop per monitorings- of bestrijdingsmiddel kan worden aangegeven wat de status is van het monitorings- of bestrijdingsmiddel op een bepaalde datum en de resultaten die ermee zijn behaald.

Dagvoorraad van biociden

Een totale voorraad biociden waarvan redelijkerwijs mag worden aangenomen dat de hoeveelheid voldoende is voor de werkzaamheden op één werkdag van een uitvoerend medewerker. De hoeveelheid mag de dagvoorraad overschrijden als de hoeveelheid in de originele verpakking van de biociden de dagvoorraad overschrijdt.

Doelsoort

De plaagdiersoort waarop de monitoring of bestrijding is gericht.

Eenmalig werk

Een kortlopende overeenkomst met een opdrachtgever bestaande uit één of enkele bezoeken, gericht op één bepaalde doelsoort. De overeenkomst wordt afgesloten op basis van een melding van overlast door een opdrachtgever. Binnen de plaagdierbeheersbranche worden deze werkzaamheden ook wel 'jobmatig werk' genoemd.

IPM

IPM is de afkorting van Integrated Pest Management. IPM is een werkwijze waarbij de leefwijze en biologie van het plaagdier centraal staan. Vanuit deze leefwijze en biologie, gecombineerd met de lokale omstandigheden en randvoorwaarden, kan een risicobeoordeling worden gemaakt. Uit deze risicobeoordeling volgen preventieve maatregelen die getroffen moeten worden om de ontwikkeling en verspreiding van plaagdieren en daarmee de aangetoonde risico's tegen te gaan. In het geval een resterende populatie plaagdieren aanwezig blijft kan deze worden bestreden. Ook bij de bestrijding geldt dat een risicoanalyse ten grondslag moet liggen aan de te verkiezen bestrijdingsmethode en -middelen. Biociden kunnen alleen worden toegepast als de voorwaarden van het etiket strikt worden opgevolgd.

Klantdossier

Alle originele documenten en registraties, of kopieën daarvan, met betrekking tot een opdracht. Het klantdossier wordt centraal beheerd bij het plaagdiermanagementbedrijf.

Kritische populatieomvang (tolerantieniveau)

De maximale omvang van een populatie waarbij de risico's die de betreffende populatie plaagdieren met zich meebrengt zijn geborgd, of waarbij aan de klantwens wordt voldaan.

Logboek

Alle relevante originele documenten, registraties en instructies, of kopieën ervan met betrekking tot een opdracht waar de opdrachtgever te allen tijde direct inzage in moet hebben. Een logboek kan zowel analoog als digitaal zijn.

Niet-chemische bestrijdingsmethoden

Wettelijk toegelaten bestrijdingsmethoden om plaagdieren te vangen en/of te doden, niet zijnde gebruik makend van biociden.

Niet-chemische bestrijdingsmiddelen

Wettelijk toegelaten bestrijdingsmiddelen om plaagdieren mee te vangen en/of te doden, niet zijnde biociden.

Niet-doelsoort

Een (plaa)gdiersoort waarop de monitoring of bestrijding niet is gericht.

Noodsituatie

Een situatie waarbij een populatie plaagdieren acuut grote risico's met zich meebrengt met betrekking tot de volks- of diergezondheid, of wanneer deze tot grote schade leidt.

Monitoren

Inventariseren of en zo ja, welke plaagdierensoorten, waar, wanneer en in welke omvang aanwezig zijn op een bepaalde locatie. De keuze voor een bepaalde monitoringsmethode en/of monitoringsmiddelen dient te worden gemaakt op basis van een risico-inventarisatie, de leefwijze en biologie van plaagdieren en de lokale omstandigheden en randvoorwaarden.

Monitoringsmiddelen

Alle wettelijk toegelaten middelen om te monitoren op de eventuele aanwezigheid van plaagdieren.

Monitoringsmethoden

Alle wettelijk toegelaten methoden om te monitoren.

Externe factoren

Factoren van buiten het uitvoeradres die van invloed zijn op plaagdierbeheersing op het uitvoeradres. Externe factoren kunnen zijn: situatie op naburige terreinen, binnenkomende goederen etc.

Plaagdier Risico Inventarisatie (PRI)

PRI staat voor Plaagdier Risico Inventarisatie. Het betreft een inventarisatie van alle risico's die plaagdieren, de monitorings- en bestrijdingsmethoden en -middelen met zich mee kunnen brengen op een bepaalde locatie.

Plaagdierbeheersbedrijf

Een bedrijf dat professioneel werkzaamheden uitvoert in het kader van beheersing van plaagdieren.

Plaagdierbeheersplan

Een plan waarin alle beheersmaatregelen zijn beschreven om risico's met betrekking tot plaagdieren te borgen.

Preventieve maatregelen

Maatregelen die getroffen moeten worden ter voorkoming van besmetting met, verspreiding van, of verder uitgroeien van een populatie plaagdieren.

Repeterend werk

Een langlopende overeenkomst, vaak één- of meerjarig, met een opdrachtgever bestaande uit meerdere vooraf in aantal bepaalde bezoeken, gericht op één of meerdere doelsoorten. De overeenkomst heeft een sterk preventief karakter met betrekking tot plaagdierbeheersing. Binnen de plaagdierbeheersbranche worden deze werkzaamheden ook wel 'contractwerk' genoemd.

Risico

Een risico is de kans dat een potentieel gevaar zich daadwerkelijk voordoet. Het risico wordt groter naarmate de ernst van de gevolgen van een potentieel gevaar toenemen.

Strategie

Een strategie bestaat uit de te nemen hoofdstappen binnen een plaagdierbeheersplan. Een strategie kan bestaan uit de volgende stappen: monitoren, uitvoeren preventieve maatregelen, niet chemisch bestrijden en noodsituatie.

Uitvoeradres

Het adres van de locatie waarop de werkzaamheden die in het kader van een opdracht voor plaagdierbeheersing plaatsvinden, betrekking hebben.

4 Eisen aan uitvoering repeterend werk

In dit hoofdstuk staan de eisen omschreven die gelden binnen de uitvoering van repeterende werkzaamheden met betrekking tot plaagdierbeheersing: de zogenaamde contractuele werkzaamheden.

4.1 Inventarisatie van uitgangssituatie

4.1.1 Kennismaking en introductie

Voorafgaand aan een inspectie op het uitvoeradres dient een gesprek te worden gevoerd tussen de opdrachtgever en het plaagdierbeheersbedrijf. Tijdens dit gesprek dienen ten minste de volgende aspecten behandeld te worden:

- De reden waarom de opdrachtgever contact heeft opgenomen met het plaagdierbeheersbedrijf;
- Het doel of de klantwens van de opdrachtgever;
- Benadrukken dat samenwerking tussen opdrachtgever en plaagdierbeheersbedrijf noodzakelijk is voor het succesvol zijn van het plaagdierbeheerssysteem;
- Een toelichting op de geldende wet- en regelgeving en de werkwijze van het plaagdierbeheersbedrijf;
- Eventuele relevante historie met betrekking tot plaagdierbeheersing bij de opdrachtgever;
- Relevante informatie met betrekking tot plaagdieren, zoals het gebruik van de panden en terreinen, de aard/bestemming van de panden, eventuele productieprocessen, externe factoren etc.;
- Het plaagdierbeheersbedrijf dient toestemming te vragen voor het uitvoeren van een risico-inventarisatie op het betreffende uitvoeradres;
- Het plaagdierbeheersbedrijf dient aan de opdrachtgever kenbaar te maken dat hij werkt volgens de VIP-norm. Voor dit keurmerk wordt hij/zij in de praktijk geaudit. Het plaagdierbeheersbedrijf dient de opdrachtgever erop te wijzen dat een praktijkaudit op zijn/haar bedrijf plaats kan vinden, waarbij de werkwijze van het plaagdierbeheersbedrijf wordt getoetst.

Van het kennismakings- en introductiegesprek dient een verslag te worden opgemaakt. Dit verslag dient in het klantdossier te worden opgenomen.

4.1.2 Aanleg klantdossier

Na akkoord van de opdrachtgever op de voorgestelde werkwijze, zoals in paragraaf 4.1.1 is omschreven, dient gestart te worden met de opbouw van het klantdossier. Dit klantdossier dient in ieder geval de volgende informatie te bevatten:

Van het plaagdierbeheersbedrijf:

- Bedrijfsnaam;
- Naam contactpersoon;
- Postadres;
- Telefoonnummer;
- E-mailadres;

- KvK-nummer;

Van de opdrachtgever:

- (Bedrijfs)naam;
- Naam contactpersoon contractbeheer;
- Naam contactpersoon uitvoering;
- Postadres;
- Factuuradres;
- Uitvoeradres indien afwijkend van postadres;
- Telefoonnummer;
- E-mailadres;
- KvK-nummer (indien bedrijf);
- BTW nummer;
- Verslag van de kennismaking/introductie;
- In het geval de reden van de opdrachtgever om contact op te nemen met het plaagdierbeheersbedrijf rattenoverlast om gebouwen of voedselopslagplaatsen is, dan dient een schriftelijke opdrachtbevestiging te worden opgenomen. Deze schriftelijke opdrachtbevestiging dient te worden gegeven voor de uitvoering van een risico-inventarisatie en het bepalen van de strategie. In deze opdrachtbevestiging dienen de bovenstaande punten met betrekking tot de informatie van het plaagdierbeheersbedrijf te zijn opgenomen.

Het klantdossier dient in later stadium, afhankelijk van opdrachtverlening, duur en inhoud van de opdracht, te worden aangevuld met de volgende documenten:

- Rapport van uitgevoerde PRI;
- Het plaagdierbeheersplan;
- Getekende opdrachtbevestiging;
- Rapporten van geconstateerde verbeterpunten;
- Servicerapporten;
- Controlestaten;
- Plattegronden;
- Productinformatiebladen;
- Een kopie van de geldige vakbekwaamheidsdiploma's van de plaagdierbeheersers.

Indien de overlast bij de opdrachtgever wordt veroorzaakt door ratten om gebouwen en voedselopslagplaatsen en het plaagdierbeheersbedrijf in uiterst geval gebruik wil kunnen maken van rodenticiden, dan dienen de volgende zaken aan het klantdossier te worden toegevoegd:

- Handboek Beheersing rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen;
- Het certificaat van het plaagdierbeheersbedrijf met betrekking tot beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen;
- Opleidingscertificaat van medewerkers.

Het plaagdierbeheersbedrijf draagt er zorg voor dat de opdrachtgever te allen tijde inzage heeft in het actuele klantdossier.

4.1.3 Plaagdier Risico Inventarisatie (PRI)

Tijdens de PRI dienen ten minste de volgende aspecten nader te worden onderzocht:

- Welke risico's kunnen plaagdieren met zich meebrengen op het uitvoeradres m.b.t. (volks)gezondheid, milieu, economische schade en omgeving?
- Welke risico's kunnen monitorings- en bestrijdingsmiddelen en -methoden met zich meebrengen op het uitvoeradres m.b.t. (volks)gezondheid, milieu, economische schade, niet-doelsoorten en omgeving?
- Voor welke risicoverhogende plaagdieren is het uitvoeradres aantrekkelijk?
- Welke preventieve maatregelen kunnen genomen worden om:
 - Het uitvoeradres minder aantrekkelijk te maken voor plaagdieren.
 - Mogelijke ontwikkeling van plaagdieren op het uitvoeradres tegen te gaan.
 - Te voorkomen dat plaagdieren het uitvoeradres kunnen bereiken, of de panden binnen kunnen dringen.
 - Het verspreiden van plaagdieren op het uitvoeradres en in de panden tegen te gaan.

Preventief te nemen maatregelen dienen te worden onderverdeeld in de volgende hoofdgroepen:

- Bouwtechnisch en omgeving.
- Hygiëne, orde en netheid.
- Bedrijfsmatig.
- Zijn er (sporen van) plaagdieren op het uitvoeradres aangetroffen, en zo ja: waar, van welke plaagdiersoort, zijn de sporen van recente datum en welke vermoedelijke omvang heeft de populatie, zowel in ruimtelijke zin als in aantallen? Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres.
- Kan een mogelijke bron worden aangewezen van eventueel aanwezige plaagdierpopulatie(s)?
- Welke risico's zijn er met betrekking tot besmetting van plaagdieren uit de omgeving van het uitvoeradres?
- Welke relevante wet- en regelgeving is van toepassing bij de monitorings- en bestrijdingsmiddelen en -methoden van eventueel aanwezige plaagdieren (inclusief een motivatie waarom)?
- Zijn er mogelijk externe factoren aanwezig die van invloed zijn op de situatie m.b.t. plaagdieren op het betreffende uitvoeradres?

Van de PRI dient een verslag te worden opgesteld waaruit blijkt dat alle bovenstaande vragen zijn beantwoord. Uit het verslag moet verder blijken dat het gehele uitvoeradres meegenomen is in de PRI. Indien niet alle bovenstaande vragen zijn beantwoord, of niet het gehele uitvoeradres is meegenomen in de PRI, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf hiervoor een motivatie aan te geven in het verslag van de PRI. In het verslag dient een plattegrond te zijn opgenomen waarop de locatie van sporen van plaagdieren, te nemen preventieve maatregelen, bronnen en externe factoren zijn weergegeven, of er dient een gedetailleerde omschrijving van deze locaties te zijn opgenomen in het verslag.

4.1.4 Aanvullende voorschriften opdrachtgever

Het plaagdierbeheersbedrijf dient aantoonbaar de vraag aan de opdrachtgever te hebben gesteld of de opdrachtgever aanvullende voorschriften vereist aan het plaagdierbeheer op zijn of haar bedrijf/uitvoeradres, bijvoorbeeld vanuit certificeringen.

4.2 Opstellen plaagdierbeheersplan

Voorafgaand aan de uitvoering van elke opdracht dient een plaagdierbeheersplan te worden opgesteld. Het plaagdierbeheersplan dient gestoeld te zijn op IPM en moet erop gericht zijn om het vooraf gestelde doel te behalen. Het plaagdierbeheersplan dient in ieder geval de volgende onderdelen te bevatten:

- Het verslag van het kennismakings- en introductiegesprek of een verwijzing naar dit verslag;
- Het verslag van de PRI;
- De gekozen strategie;
- Het monitoringsplan;
- Omschrijving van de te nemen preventieve maatregelen;
- Een beschrijving van een eventueel noodzakelijk bestrijdingsplan op basis van niet-chemische middelen;
- Een beschrijving van een eventuele bestrijding in geval van een noodsituatie;
- Een planning van de uit te voeren werkzaamheden en preventief te nemen maatregelen;
- Informatie over de leefwijze en biologie van plaagdieren waarop het monitorings- en eventueel bestrijdingsplan is afgestemd.

Deze punten (voor zover nog niet eerder toegelicht) worden hieronder nader toegelicht. In het plaagdierbeheersplan dient te zijn beschreven wie de PRI heeft uitgevoerd, welke functie deze persoon heeft binnen het plaagdierbeheersbedrijf en wanneer de PRI is uitgevoerd. Daarnaast dient in het plaagdierbeheersplan te zijn opgenomen wie het plan heeft opgesteld, welke functie deze persoon heeft binnen het plaagdierbeheersbedrijf en wanneer het is opgesteld.

4.2.1 Bepalen strategie

De strategie wordt bepaald aan de hand van de bevindingen uit de PRI. Een strategie bestaat uit vaste onderdelen.

Onderdeel 1: Opstellen van een monitoringsplan.

Onderdeel 2: Een volledige omschrijving van te nemen preventieve maatregelen, inclusief een controleplan op de voortgang van de uitvoering van de preventief te nemen maatregelen.

Onderdeel 3: Het opstellen van een bestrijdingsplan m.b.t. reeds aanwezige plaagdieren, gebruikmakend van niet-chemische middelen, inclusief een planning voor het controleren van de bestrijding.

Onderdeel 4: In het geval een noodsituatie optreedt: het opstellen van een bestrijdingsplan waarin biociden worden toegepast.

Hieronder worden de vier genoemde onderdelen nader toegelicht.

4.2.2 Monitoringplan

Het monitoringsplan dient ingericht te worden om de volgende zaken binnen het juiste tijdsbestek aan te kunnen tonen:

- De soorten plaagdieren die mogelijk risico's met zich meebrengen op het uitvoeradres;
- Of tolerantieniveaus worden bereikt of overschreden;
- Een afbakening in ruimtelijke zin van de mogelijk aanwezige populaties plaagdieren.

Het juiste tijdsbestek wordt bepaald aan de hand van de biologie van het plaagdier en eventueel aanvullende voorschriften van de opdrachtgever.

In het monitoringsplan dienen de volgende aspecten ten minste te zijn omschreven:

- De leefwijze en biologie van de plaagdieren waarvan tijdens de PRI is gebleken dat deze risico's met zich mee kunnen brengen op het uitvoeradres.
- Per plaagdiersoort uit bovenstaande bullit een wijze van monitoring met daarin opgenomen: de gekozen monitoringsmiddelen, een omschrijving waar de monitoringsmiddelen worden geplaatst, het aantal monitoringsmiddelen dat wordt ingezet, de frequentie van monitoring, wie de monitoring uitvoert, welke registraties van de monitoring worden opgenomen in het logboek, welke kritische populatieomvang bereikt mag worden voordat tot een bestrijding wordt overgegaan en een motivatie waarom voor deze werkmethode en middelen is gekozen.
- Een omschrijving van de eventuele risico's die de gekozen monitoringsmiddelen en/of -methoden met zich mee kunnen brengen en een omschrijving van de maatregelen die genomen worden om deze risico's tot een minimum te beperken.

4.2.3 Beschrijving te nemen preventieve maatregelen

Tijdens de PRI kunnen mogelijk preventief te nemen maatregelen worden gesignaleerd (denk hierbij ook aan externe factoren). Van de gesignaleerde preventief te nemen maatregelen dienen ten minste de volgende zaken te worden beschreven/weergegeven:

- Een omschrijving van de te nemen maatregel;

- Een motivatie waarom de maatregel genomen dient te worden (welk risico wordt ermee beperkt) en welke prioriteit de te nemen maatregel heeft ten opzichte van andere maatregelen;
- De exacte locatie van de te nemen preventieve maatregel dient op een plattegrond te worden weergegeven, of de locatie dient gedetailleerd omschreven te zijn;
- Een foto van de te nemen preventieve maatregel is wenselijk;
- Wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van de preventieve maatregel (opdrachtgever en/of plaagdierbeheersbedrijf);
- Een tijdsplanning met betrekking tot de uitvoering van de preventieve maatregel.

Daarnaast dient omschreven te zijn hoe, door wie (functie binnen plaagdierbeheersbedrijf) en met welke frequentie de controle plaatsvindt op de te nemen preventieve maatregelen.

4.2.4 Beschrijving van een bestrijding met niet-chemische bestrijdingsmiddelen

Indien uit de PRI blijkt dat er reeds plaagdieren op het uitvoeradres aanwezig zijn, dan dient hiervoor een bestrijdingsplan met niet-chemische bestrijdingsmiddelen te zijn opgenomen in het plaagdierbeheersplan. Alleen in een noodsituatie mag direct worden overgestapt op de inzet van biociden. Het bestrijdingsplan dient in ieder geval de volgende onderdelen te bevatten:

- De leefwijze en biologie van de aangetroffen plaagdieren op het uitvoeradres;
- Per aangetroffen plaagdiersoort een wijze van bestrijding met daarin opgenomen: de gekozen niet-chemische bestrijdingsmiddelen, een omschrijving waar deze bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast, het aantal bestrijdingsmiddelen dat wordt ingezet, welke registraties van de bestrijding worden opgenomen in het logboek, een tijdsplanning en een motivatie waarom voor deze werkmethode en niet-chemische middelen is gekozen;
- Een omschrijving van de eventuele risico's die de gekozen niet-chemische bestrijdingsmiddelen en/of bestrijdingsmethoden met zich mee kunnen brengen en een omschrijving van maatregelen die genomen worden om deze risico's tot een minimum te beperken;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder verspreiden;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder kunnen ontwikkelen;
- De locatie waar de bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast dient op een plattegrond te worden weergegeven d.m.v. een voor het betreffende uitvoeradres unieke nummering.

Daarnaast dient omschreven te zijn hoe, door wie (functie binnen plaagdierbeheersbedrijf) en met welke frequentie de controle plaatsvindt op de gekozen bestrijdingsmethode en -middelen, de risico's ervan en de voortgang op de uitvoering van de te nemen preventieve maatregelen.

Indien na het uitvoeren van alle aangedragen preventieve maatregelen blijkt dat de populatie plaagdieren niet succesvol kan worden bestreden, dan kan men overstappen op

een bestrijding met biociden volgens de werkwijze van een noodsituatie. Er zijn twee uitzonderingen op deze regel:

1. De kosten voor de preventief te nemen maatregelen bedragen aantoonbaar een factor tien of meer van de kosten van een bestrijding met biociden.
2. Het is aantoonbaar dat een bestrijdingsmethode met biociden een sneller en beter resultaat heeft ten opzichte van een bestrijdingsmethode zonder biociden. Deze uitzondering geldt alleen bij de bestrijding van geleedpotigen.

In dergelijke gevallen mag het plaagdierbeheersbedrijf de situatie direct aanzien voor een noodsituatie. In een dergelijk geval blijft overeind dat een planning moet worden opgesteld voor het doorvoeren van de preventieve maatregelen.

In het geval ratten worden bestreden om gebouwen en voedselopslagplaatsen, dan dient, aanvullend op bovenstaande, de niet-chemische bestrijding minimaal tien dagen te worden uitgevoerd, alvorens kan worden overgestapt op de werkwijze van de noodsituatie. Randvoorwaarde is wel dat de niet-chemische bestrijding niet voldoende succes heeft.

4.2.5 Noodsituatie

Indien uit de PRI blijkt dat er een noodsituatie aanwezig is op het uitvoeradres, dan kan direct worden overgestapt op de inzet van biociden. Dit kan echter alleen in combinatie met het uitvoeren van preventieve maatregelen en als een niet-chemische bestrijding niet voldoende succes heeft behaald. In het plaagdierbeheersplan dient in een dergelijk geval ten minste het volgende te zijn opgenomen:

- Een beschrijving van de noodsituatie;
- De leefwijze en biologie van de aangetroffen plaagdieren die de noodsituatie op het uitvoeradres veroorzaken;
- Per aangetroffen plaagdiersoort die de noodsituatie veroorzaken, een wijze van bestrijding met daarin opgenomen: de gekozen bestrijdingsmiddelen, een omschrijving waar de bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast, het aantal bestrijdingsmiddelen dat wordt ingezet, welke registraties van de bestrijding worden opgenomen in het logboek, een tijdsplanning en bezoekfrequentie en een motivatie waarom voor deze werkmethode en middelen is gekozen;
- Een omschrijving van de eventuele risico's die de gekozen bestrijdingsmiddelen en/of -methoden met zich mee kunnen brengen en een omschrijving van maatregelen die genomen worden om deze risico's tot een minimum te beperken;
- Bij de toepassing van rodenticiden om gebouwen en voedselopslagplaatsen dienen deze te worden aangeboden in genummerde, afsluitbare tamper resistant lokaaskisten die zijn vastgezet;
- Na afronding van de bestrijding met chemische lokazen dienen deze direct te worden verwijderd;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder verspreiden;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder kunnen ontwikkelen;

- De locatie waar de bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast dient op een plattegrond te worden weergegeven d.m.v. een voor het betreffende uitvoeradres unieke nummering.

Daarnaast dient omschreven te zijn hoe, door wie (functie binnen plaagdierbeheersbedrijf) en met welke frequentie de controle plaatsvindt op de gekozen bestrijdingsmethode en -middelen, de risico's ervan en de voortgang op de uitvoering van de te nemen preventieve maatregelen.

4.2.6 Verantwoordelijkheden

In het plaagdierbeheersplan dient duidelijk omschreven te worden wie welke taken en verantwoordelijkheden heeft binnen de uitvoering van het plaagdierbeheersplan.

4.3 Offerte en opdracht

Het plaagdierbeheersplan dient onderdeel uit te maken van de offerte. Indien in de offerte wordt verwezen naar het plaagdierbeheersplan, dan dient het plaagdierbeheersplan als bijlage aan de offerte te zijn toegevoegd en dient het plaagdierbeheersplan te zijn voorzien van een unieke referentie, waarnaar in de offerte wordt verwezen. Het plaagdierbeheersbedrijf mag de werkzaamheden van het plaagdierbeheersplan pas opstarten na bespreken van het plaagdierbeheersplan met de opdrachtgever, gevolgd door een schriftelijke opdrachtverlening.

4.3.1 Afwijken van het plaagdierbeheersplan

Het plaagdierbeheersbedrijf kan afwijken van het plaagdierbeheersplan. De afwijking heeft betrekking op de risico's, soorten plaagdieren en werkwijze zoals deze bepaald zijn vanuit de PRI. Een nieuwe situatie is geen afwijking, maar leidt altijd tot een aanpassing, of aanvulling van het plaagdierbeheersplan op basis van een nieuwe PRI.

Het plaagdierbeheersbedrijf kan afwijken van het plaagdierbeheersplan, maar alleen indien:

- Het plaagdierbeheersbedrijf hiervoor schriftelijk een motivatie opgeeft waaruit blijkt dat met de gekozen afwijkende werkwijze risico's meer worden beperkt dan met de werkwijze uit het plaagdierbeheersplan.
- De opdrachtgever schriftelijk akkoord gaat met de afwijkingen.

4.4 Uitvoering plaagdierbeheersplan

Bij de uitvoering van het plaagdierbeheersplan dient men rekening te houden met diverse aspecten. Hieronder volgt een opsomming waaraan ten minste moet worden voldaan.

4.4.1 Inrichting monitoringsplan

Bij de inrichting van het monitoringsplan dient men aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Monitoringsmiddelen dienen dusdanig te worden geplaatst dat er geen gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.
- Direct na afloop van de inrichting van het monitoringsplan dienen de volgende zaken te worden vastgelegd in het logboek:
 - De datum waarop het monitoringsplan is ingericht;

- De naam en functie van de medewerkers van het plaagdierbeheersbedrijf die het monitoringsplan op het uitvoeradres hebben ingericht;
- Een verwijzing naar het plaagdierbeheersplan zoals vermeld in paragraaf 4.2;
- Een compleet overzicht van gebruikte middelen en materialen tijdens de inrichting van het monitoringsplan op het uitvoeradres;
- Indien preventief te nemen maatregelen worden geconstateerd tijdens de inrichting, die niet in het plaagdierbeheersplan staan vermeld, dan dienen deze te worden opgenomen in het logboek;
- Indien tijdens de inrichting wordt geconstateerd dat preventief te nemen maatregelen zijn doorgevoerd, dan dient dit te worden vastgelegd.
- Indien tijdens de inrichting (sporen van) plaagdieren worden geconstateerd, die niet in het plaagdierbeheersplan zijn opgenomen, dan dient de medewerker van het plaagdierbeheersbedrijf de stappen zoals genoemd in paragraaf 4.2 (monitoring, niet-chemische bestrijding en chemische bestrijding) te ondernemen. Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres.
- In het logboek dient een plattegrond van het uitvoeradres te zijn opgenomen, met daarop weergegeven de locatie van de monitoringsmiddelen.
- In het logboek dienen controlestaten te zijn opgenomen van alle monitoringsmiddelen.
- Monitoringsmiddelen dienen te zijn voorzien van een unieke nummering (voor het betreffende uitvoeradres). Dit nummer dient overeen te komen met de nummering op de plattegrond en in de controlestaten.
- Op de plattegrond dient duidelijk zichtbaar te zijn welke soort monitoringsmiddelen waar staan. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt in de volgende groepen:
 - Monitoringsmiddel knaagdieren inloopval
 - Monitoringsmiddel knaagdieren lokaaspunt
 - Monitoringsmiddel kruipende insecten
 - Monitoringsmiddel vliegende insecten (E.I.V.)
 - Monitoringsmiddel voorraadaantastende insecten
 - Monitoringsmiddel materiaalaantastende insecten
 - Monitoringsmiddel wildcamera
 - Monitoringsmiddel visueel inspectiepunt
 - Monitoringsmiddel overig

De rapportage van de inrichting van het monitoringsplan dient besproken te worden met de opdrachtgever en dient door de opdrachtgever te worden ondertekend. Tijdens deze bespreking wordt aan de opdrachtgever een instructie gegeven met betrekking tot de inhoud en het gebruik van het logboek.

4.4.2 Uitvoeren monitoring

De monitoring wordt uitgevoerd volgens de beschrijving in het plaagdierbeheersplan. Bij elk monitoringsbezoek dient het plaagdierbeheersbedrijf minimaal de volgende zaken te registreren:

- Of, waar en hoeveel (sporen van) plaagdieren zijn gesignaleerd. Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres;
- Of tolerantieniveaus worden overschreden. Indien dit het geval is volg de werkwijze van paragraaf 4.2.4.;
- Welke monitoringsmiddelen zijn gecontroleerd;
- Of alle monitoringsmiddelen intact, bereikbaar en aanwezig waren;
- Of het gehele uitvoeradres is meegenomen tijdens de uitvoering en zo niet, een motivatie waarom sommige delen niet zijn meegenomen tijdens het bezoek;
- Of preventief te nemen maatregelen zijn doorgevoerd;
- Of nieuwe preventief te nemen maatregelen zijn gesignaleerd en zo ja, een beschrijving ervan volgens de systematiek van paragraaf 4.2.3;
- Of er nieuwe ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, of dat externe factoren zijn gewijzigd die van invloed kunnen zijn op het plaagdierbeheersplan.
- Of niet eerder gesignaleerde plaagdieren zijn geconstateerd. Indien deze worden geconstateerd, dan dienen de stappen te worden gevolgd, zoals genoemd in paragraaf 4.2. Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres;
- Of het plaagdierbeheersplan moet worden aangepast en zo ja, waarom.

De resultaten van de monitoringsbezoeken dienen bij ieder bezoek aantoonbaar door het plaagdierbeheersbedrijf te worden toegelicht aan de opdrachtgever, of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever, of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever, niet beschikbaar is op dat moment, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf de resultaten van de bezoeken aantoonbaar op een andere wijze te communiceren met de opdrachtgever.

4.4.3 Uitvoeren bestrijding

Indien plaagdieren worden geconstateerd, dan dient een bestrijdingsplan te worden opgesteld volgens de stappen zoals genoemd in paragraaf 4.2.4.

Het bestrijdingsplan dient met de opdrachtgever te zijn besproken voor aanvang van de bestrijdingswerkzaamheden en de opdrachtgever dient hiermee schriftelijk akkoord te gaan.

Bij elk controlebezoek tijdens de bestrijding dient het bestrijdingsplan geëvalueerd te worden. Hierbij dient de effectiviteit van de diverse uit te voeren preventieve maatregelen en de bestrijdingsmethoden te worden geëvalueerd. Indien preventieve maatregelen niet worden opgevolgd, dan dient de impact hiervan op de effectiviteit van de bestrijding te worden geregistreerd.

Bij elk bestrijdingsbezoek dient het plaagdierbeheersbedrijf daarnaast minimaal de volgende zaken te registreren:

- Alle zaken die in paragraaf 4.4.2 zijn beschreven;
- Een plattegrond met daarop de locatie van alle bestrijdingsmiddelen weergegeven;
- Of en zo ja, welk effect de bestrijding heeft op de populatie plaagdieren;
- Of de populatie plaagdieren teruggebracht is tot op, of beneden tolerantieniveau;
- Welke bestrijdingsmiddelen zijn gecontroleerd;
- Of alle bestrijdingsmiddelen intact, bereikbaar en aanwezig waren;
- Welke PBM's zijn gebruikt;
- Welke bestrijdingsmiddelen aanvullend zijn toegepast en waar deze zijn toegepast;
- Of het bestrijdingsplan moet worden aangepast en zo ja, waarom.

De resultaten van de bestrijdingsbezoeken dienen bij ieder bezoek aantoonbaar door het plaagdierbeheersbedrijf te worden toegelicht aan de opdrachtgever, of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever, of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever niet beschikbaar is op dat moment, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf de resultaten van de bezoeken aantoonbaar op een andere wijze te communiceren met de opdrachtgever.

4.4.4 Veiligheidsmaatregelen bij bestrijding

Indien bestrijdingsmethoden en -middelen risico's met zich meebrengen, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf deze aantoonbaar met de opdrachtgever te hebben gecommuniceerd. Indien biociden worden toegepast, dan dient het productinformatieblad van het Ctgb en het productveiligheidsblad van de fabrikant in het logboek aanwezig te zijn. De opdrachtgever moet erop zijn geweest waar hij deze informatie kan vinden in het logboek.

Indien ruimtes of terreinen niet betreden mogen worden ten gevolge van de toepassing van biociden, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf maatregelen te treffen om te voorkomen dat personen deze ruimtes of terreinen kunnen betreden. Het plaagdierbeheersbedrijf dient in voorkomend geval minimaal het volgende te doen: bij alle toegangsdeuren of poorten tot deze ruimtes en/of terreinen een duidelijk herkenbaar bord plaatsen met daarop:

- Een duidelijk herkenbaar gevarensymbool van een andreaskruis of doodshoofdteken, afhankelijk van de gebruikte biocide;
- Een waarschuwing dat het betreden van de ruimte en/of het terrein gevaarlijk is voor de gezondheid;
- De tijden en data vanaf en tot wanneer de ruimte en/of het terrein niet betreden mogen worden;
- De naam van de toegepaste biocide;

- De naam van de werkzame stof van de biocide;
- Het toelatingsnummer van de biocide;
- De bereikbaarheidsgegevens van het plaagdierbeheersbedrijf in geval van een calamiteit;
- De bereikbaarheidsgegevens van hulpdiensten in geval van een calamiteit;
- De naam en functie van de persoon die de biocide heeft toegepast.

Bij het toepassen van biociden dient het plaagdierbeheersbedrijf de inhoud van de etikettekst van de biocide strikt op te volgen.

4.4.5 Omgang restproduct en dode dieren

Van alle restproducten, waartoe ten minste behoren: restanten van lokazen, restanten van biociden, gebruikte lijmvellen, defecte monitoringsmiddelen, UV-lampen etc., dient een registratie te worden bijgehouden in het logboek. Hierbij dienen soort, aantallen en hoeveelheden, datum van verwijderen en de persoon/functie die ze verwijderd heeft te worden vermeld. Indien de restproducten restanten van lokazen of monitoringsmiddelen betreffen, dan dient de locatie waar dit restproduct vandaan komt te worden geregistreerd aan de hand van de nummering op de plattegrond. De registratie wordt ondertekend door de opdrachtgever of door een vertegenwoordiger van de opdrachtgever.

Het plaagdierbeheersbedrijf registreert aangetroffen dode knaagdieren en verwijdert deze. In de registratie wordt bijgehouden: de soort van aangetroffen dode knaagdieren, de aantallen aangetroffen dode knaagdieren en de locatie waar de dode dieren zijn aangetroffen. Indien het vermoeden bestaat dat knaagdieren zijn gedood door de inzet van biociden, dan dienen deze te worden verwijderd volgens de voorschriften van het etiket van het betreffende middel. Indien op het etiket geen voorschriften zijn vermeld, dan dienen dode dieren als Klein Gevaarlijk Afval (KGA) te worden verwijderd. Er dient een registratie van het aantal verwijderde dode dieren te worden bijgehouden.

Aangetroffen uitwerpselen van knaagdieren dienen door, of in opdracht van, het plaagdierbeheersbedrijf te worden verwijderd. Hetzelfde geldt voor dode insecten na het uitvoeren van een bestrijding. Op een locatie waar biociden worden toegepast kunnen uitwerpselen van knaagdieren restanten van biociden bevatten en dienen deze als KGA te worden verwijderd.

4.4.6 Bijvangst en vergiftiging niet-doelsoorten

In het plaagdierbeheersplan dient te worden aangegeven op welke doelsoort de monitoring en/of bestrijding is gericht. Indien bij monitoring of bestrijding van knaagdieren niet-doelsoorten worden gevangen, of in contact komen met biociden, dan dient hiervan door het plaagdierbeheersbedrijf centraal een registratie te worden bijgehouden. In deze registratie dienen de volgende zaken te worden opgenomen:

- De soortnaam van het niet-doelsoort dier dat is gevangen of vergiftigd (indien traceerbaar);
- Er moet worden aangegeven of het niet-doelsoort dier is gevangen of vergiftigd (indien traceerbaar);
- De datum waarop de vangst of vergiftiging geconstateerd is;

- De referentie van het plaagdierbeheersplan waarbinnen het niet-doelsoort dier is gevangen of vergiftigd.

Het plaagdierbeheersbedrijf dient jaarlijks een analyse te maken van de bijvangsten, met als doel verbetermaatregelen door te voeren in hun werkwijze om de bijvangsten te verminderen. Van de resultaten van deze analyse dient een rapportage te worden opgesteld. Verbetermaatregelen dienen aan het uitvoerend personeel te worden gecommuniceerd in een werkoverleg.

4.5 Rapportage en registraties

4.5.1 Registraties bevindingen

Registraties dienen te worden bijgehouden volgens de voorschriften in deze norm.

Registraties dienen gedetailleerd, up-to-date, volledig en overzichtelijk te zijn opgenomen in een logboek en klantdossier.

4.5.2 Back-up

Het plaagdierbeheersbedrijf dient in het logboek kenbaar te maken hoe back-up in de serviceverlening is geborgd door:

- Aan te geven hoe het plaagdierbeheersbedrijf bereikbaar is voor de opdrachtgever;
- Aan te geven binnen welke termijn het plaagdierbeheersbedrijf kan reageren op basis van een melding van de opdrachtgever;
- Aan te geven wie de vaste servicemedewerker is en wie hem/haar vervangt op het moment dat deze om wat voor reden dan ook niet inzetbaar is;
- Aan te geven hoe kennisoverdracht geborgd is met betrekking tot de inhoud van de werkzaamheden en de historie binnen de uitvoering van het plaagdierbeheersplan;
- Aan te geven met welke instantie(s) een samenwerkingsverband(en) is/zijn opgezet voor biologische of technische ondersteuning (denk aan: determinaties, rioolinspecties, advies/onderzoek binnenklimaat, specifieke bestrijdingsmethoden etc.).

4.6 Einde werkzaamheden

Bij het beëindigen van de werkzaamheden binnen een plaagdierbeheersovereenkomst dient het plaagdierbeheersbedrijf alle middelen en materialen op de locatie van de opdrachtgever te verwijderen en af te voeren volgens de daarvoor bestemde afvalstromen of op te nemen in de voorraad voor hergebruik.

Het plaagdierbeheersbedrijf neemt in het klantdossier de reden van het beëindigen van de werkzaamheden of de overeenkomst op. Indien wordt overeengekomen dat de opdrachtgever de materialen overneemt, dan dient hiervan een registratie in het klantdossier van het plaagdierbeheersbedrijf te worden opgenomen. Biociden dienen altijd te worden verwijderd door het plaagdierbeheersbedrijf. Van alle verwijderde materialen en middelen wordt een registratie bijgehouden, met daarin minimaal opgenomen: de soort materialen/middelen, de aantallen/hoeveelheden, de datum waarop de materialen en middelen zijn verwijderd en de persoon/functie van het plaagdierbeheersbedrijf die ze heeft

verwijderd. De registratie wordt ondertekend door de opdrachtgever en opgenomen in het klantdossier.

4.7 Evaluatie

Het plaagdierbeheersplan dient bij ieder bezoek van het plaagdierbeheersbedrijf geëvalueerd te worden volgens de methode beschreven in paragraaf 4.4.2 en 4.4.3. Daarnaast dient, in het geval een contract van één of meer jaren wordt afgesloten, het plaagdierbeheersplan jaarlijks door de technisch verantwoordelijke binnen het plaagdierbeheersbedrijf te worden geëvalueerd samen met de opdrachtgever. Bespreekpunten die in ieder geval tijdens deze evaluatie aan bod dienen te komen zijn:

- Opvolging van preventief te nemen maatregelen;
- Effect van genomen preventieve maatregelen;
- Effect van mogelijk uitgevoerde bestrijdingsacties;
- Opvolging van meldingen van de opdrachtgever door het plaagdierbeheersbedrijf;
- Tevredenheid van de opdrachtgever m.b.t. de serviceverlening;
- Punten ter verbetering van de dienstverlening.

Van de jaarlijkse evaluaties van één- of meerjarige contracten dient een verslag te worden opgemaakt door het plaagdierbeheersbedrijf. Dit verslag dient door beide partijen te worden ondertekend en in het logboek te worden opgenomen. Punten ter verbetering van de dienstverlening door het plaagdierbeheersbedrijf dienen aantoonbaar gecommuniceerd te worden met de betrokken personeelsleden van het plaagdierbeheersbedrijf.

5 Eisen aan uitvoering eenmalig werk

In dit hoofdstuk staan de eisen omschreven die gelden binnen de uitvoering van eenmalig werk met betrekking tot plaagdierbeheersing; de zogenaamde losse jobs. Het grote verschil in de werkwijze bij losse jobs en contractueel werk zit hem in de benadering van het probleem. Bij contractueel werk gaat men uit van een blanco situatie, waarbij de te volgen werkwijze afhangt van een uitgebreide PRI. Bij een losse job is er al een uitgangssituatie, namelijk de klacht van de opdrachtgever met betrekking tot een plaagdier. Uit eenmalig werk kan een contract ontstaan.

5.1 Inventarisatie van uitgangssituatie

5.1.1 Kennismaking en introductie

Voorafgaand aan een inspectie op het uitvoeradres dient een gesprek te worden gevoerd tussen de opdrachtgever en het plaagdierbeheersbedrijf. Tijdens dit gesprek dienen ten minste de volgende aspecten behandeld te worden:

- De reden waarom de opdrachtgever contact heeft opgenomen met het plaagdierbeheersbedrijf;
- Het doel of de klantwens van de opdrachtgever;
- Benadrukken dat samenwerking tussen opdrachtgever en plaagdierbeheersbedrijf noodzakelijk is voor het succesvol zijn van het plaagdierbeheerssysteem;
- Een toelichting op de geldende wet- en regelgeving en werkwijze van het plaagdierbeheersbedrijf;
- Eventuele relevante historie met betrekking tot plaagdierbeheersing bij de opdrachtgever;
- Relevante informatie met betrekking tot plaagdieren, zoals het gebruik van de panden en terreinen, de aard/bestemming van de panden, eventuele productieprocessen, externe factoren etc.;
- Het plaagdierbeheersbedrijf dient toestemming te vragen voor het uitvoeren van een risico-inventarisatie op het betreffende uitvoeradres.
- Het plaagdierbeheersbedrijf dient aan de opdrachtgever kenbaar te maken dat hij werkt volgens de VIP-norm. Voor dit keurmerk wordt hij/zij in de praktijk geaudit. Het plaagdierbeheersbedrijf dient de opdrachtgever erop te wijzen dat een praktijkaudit op zijn/haar bedrijf plaats kan vinden, waarbij de werkwijze van het plaagdierbeheersbedrijf wordt getoetst.

Van het kennismakings- en introductiegesprek dient een verslag te worden opgemaakt. Dit verslag dient in het klantdossier te worden opgenomen.

5.1.2 Aanleg klantdossier

Na akkoord van de opdrachtgever op de voorgestelde werkwijze, zoals in paragraaf 5.1.1 is omschreven, dient gestart te worden met de opbouw van het klantdossier. Dit klantdossier dient in ieder geval de volgende informatie te bevatten:

Van het plaagdierbeheersbedrijf:

- Bedrijfsnaam;

- Naam contactpersoon;
- Postadres;
- Telefoonnummer;
- E-mailadres;
- KvK-nummer;

Van de opdrachtgever:

- (Bedrijfs)naam;
- Naam contactpersoon contractbeheer;
- Naam contactpersoon uitvoering;
- Postadres;
- Factuuradres;
- Uitvoeradres indien afwijkend van postadres;
- Verslag van de kennismaking/introductie;
- BTW-nummer (indien van toepassing);
- In het geval de reden van de opdrachtgever om contact op te nemen met het plaagdierbeheersbedrijf rattenoverlast om gebouwen of voedselopslagplaatsen is, dan dient een telefoonnummer, een e-mailadres, een KvK-nummer (indien bedrijf) van de opdrachtgever en een schriftelijke opdrachtbevestiging te worden opgenomen. Deze schriftelijke opdrachtbevestiging dient te worden gegeven voor de uitvoering van een risico-inventarisatie en het bepalen van de strategie. In deze opdrachtbevestiging dienen de bovenstaande punten met betrekking tot de informatie van het plaagdierbeheersbedrijf te zijn opgenomen.

Het klantdossier dient in later stadium, afhankelijk van opdrachtverlening, duur en inhoud van de opdracht, te worden aangevuld met de volgende documenten:

- Rapport van uitgevoerde PRI;
- Het plaagdierbeheersplan;
- Getekende opdrachtbevestiging;
- Rapporten van geconstateerde verbeterpunten;
- Servicerapporten;
- Controlestaten;
- Plattegronden;
- Productinformatiebladen;
- Een kopie van de geldige vakbekwaamheidsdiploma's van de medewerkers.

Indien de overlast bij de opdrachtgever wordt veroorzaakt door ratten om gebouwen en voedselopslagplaatsen en het plaagdierbeheersbedrijf in uiterst geval gebruik wil kunnen maken van rodenticiden, dan dienen de volgende zaken aan het klantdossier te worden toegevoegd:

- Handboek Beheersing rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen;
- Het certificaat van het plaagdierbeheersbedrijf met betrekking tot beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen;

- Opleidingscertificaat van medewerkers.

Het plaagdierbeheersbedrijf draagt er zorg voor dat de opdrachtgever te allen tijde inzage heeft in het actuele klantdossier.

5.1.3 Plaagdier Risico Inventarisatie

Tijdens de Plaagdier Risico Inventarisatie dienen ten minste de volgende aspecten nader te worden onderzocht:

- Is de klacht van de opdrachtgever gegrond. Met andere woorden: wordt de klacht van de opdrachtgever daadwerkelijk veroorzaakt door het plaagdier waarvan de opdrachtgever het vermoeden heeft dat het de overlast veroorzaakt. Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres.
- Welke risico's brengen de vastgestelde soort plaagdieren met zich mee op het uitvoeradres m.b.t. (volks)gezondheid, milieu, economische schade en omgeving?
- Welke risico's kunnen monitorings- en bestrijdingsmiddelen en -methoden met zich meebrengen op het uitvoeradres m.b.t. (volks)gezondheid, milieu, economische schade, niet-doelsoorten en omgeving?
- Welke preventief te nemen maatregelen kunnen genomen worden om:
 - Het uitvoeradres minder aantrekkelijk te maken voor de vastgestelde soort plaagdieren.
 - Mogelijke verdere ontwikkeling van de vastgestelde soort plaagdieren op het uitvoeradres tegen te gaan.
 - Te voorkomen dat de vastgestelde soort plaagdieren het uitvoeradres kunnen bereiken of de panden binnen kunnen dringen.
 - Het verspreiden van plaagdieren op het uitvoeradres en in de panden tegen te gaan.

Preventief te nemen maatregelen dienen te worden onderverdeeld in de volgende hoofdgroepen:

- Bouwtechnisch en omgeving.
- Hygiëne, orde en netheid.
- Bedrijfsmatig
- De vermoedelijke omvang van de populatie, zowel in ruimtelijke zin als in aantallen.
- Kan een mogelijke bron worden aangewezen van eventueel aanwezige plaagdierpopulatie(s)?
- Welke relevante wet- en regelgeving is van toepassing bij de monitorings- en bestrijdingsmiddelen en -methoden van de aanwezige plaagdieren?
- Zijn er mogelijk externe factoren aanwezig die van invloed zijn op de situatie m.b.t. de vastgestelde soort plaagdieren op het betreffende uitvoeradres?

Van de PRI dient een verslag te worden opgesteld waaruit blijkt dat alle bovenstaande vragen zijn beantwoord.

5.1.4 Aanvullende voorschriften opdrachtgever

Het plaagdierbeheersbedrijf dient aantoonbaar de vraag aan de opdrachtgever te hebben gesteld of de opdrachtgever aanvullende voorschriften vereist aan het plaagdierbeheer op het uitvoeradres.

5.2 Opstellen plaagdierbeheersplan

Voorafgaand aan de uitvoering van elke opdracht dient een plaagdierbeheersplan te worden opgesteld. Het plaagdierbeheersplan dient gestoeld te zijn op IPM en moet erop gericht zijn om het vooraf gestelde doel te behalen. Het plaagdierbeheersplan dient in ieder geval de volgende onderdelen te bevatten:

- Het verslag van het kennismakings- en introductiegesprek, of een verwijzing naar het verslag;
- Het verslag van de PRI;
- De gekozen strategie;
- Het monitoringsplan;
- Omschrijving van de te nemen preventieve maatregelen;
- Een beschrijving van een eventueel noodzakelijk bestrijdingsplan op basis van niet-chemische bestrijdingsmiddelen;
- Een beschrijving van een eventuele bestrijding in geval van een noodsituatie;
- Een planning van de uit te voeren werkzaamheden en preventief te nemen maatregelen;
- Informatie over de leefwijze en biologie van de vastgestelde plaagdiersoort waarop het monitorings- en eventueel bestrijdingsplan is afgestemd.

Deze punten worden, voor zover ze nog niet zijn toegelicht, hieronder nader toegelicht. In het plaagdierbeheersplan dient te zijn beschreven wie de PRI heeft uitgevoerd, welke functie deze persoon heeft binnen het plaagdierbeheersbedrijf en wanneer de PRI is uitgevoerd. Daarnaast dient in het plaagdierbeheersplan te zijn opgenomen wie het plan heeft opgesteld, welke functie deze persoon heeft binnen het plaagdierbeheersbedrijf en wanneer het is opgesteld.

5.2.1 Bepalen strategie

De strategie wordt bepaald aan de hand van de bevindingen uit de PRI. Een strategie bestaat uit vaste onderdelen.

Onderdeel 1: Opstellen van een monitoringsplan.

Onderdeel 2: Een volledige omschrijving van te nemen preventieve maatregelen, inclusief een controleplan op de voortgang van de uitvoering van de preventief te nemen maatregelen.

Onderdeel 3: Het opstellen van een bestrijdingsplan m.b.t. reeds aanwezige plaagdieren, gebruikmakend van niet-chemische middelen, inclusief een planning voor de controle op de bestrijding.

Onderdeel 4: In het geval een noodsituatie optreedt: het opstellen van een bestrijdingsplan waarin biociden worden toegepast.

Hieronder worden de vier genoemde onderdelen nader toegelicht.

5.2.2 Monitoringplan

Het monitoringsplan dient ingericht te worden om de volgende zaken binnen het juiste tijdsbestek aan te kunnen tonen:

- Of tolerantieniveaus worden overschreden;
- Een afbakening in ruimtelijke zin van de aanwezige populatie van de vastgestelde plaagdiersoort.

Het juiste tijdsbestek wordt bepaald aan de hand van de biologie van het plaagdier en eventueel aanvullende voorschriften van de opdrachtgever.

In het monitoringsplan dienen de volgende aspecten ten minste te zijn omschreven:

- De leefwijze en biologie van de vastgestelde plaagdiersoort;
- De wijze van monitoring met daarin opgenomen: de gekozen monitoringsmiddelen en/of -methode, een omschrijving waar de monitoringsmiddelen worden geplaatst, het aantal monitoringsmiddelen dat wordt ingezet, de frequentie van monitoring en wie de monitoring uitvoert;
- Een omschrijving van de eventuele risico's die de gekozen monitoringsmiddelen en/of -methoden met zich mee kunnen brengen en een omschrijving van maatregelen die genomen worden om deze risico's tot een minimum te beperken.

5.2.3 Beschrijving te nemen preventieve maatregelen

Tijdens de PRI kunnen mogelijk preventief te nemen maatregelen worden gesignaleerd (denk hierbij ook aan externe factoren). Van de gesignaleerde preventief te nemen maatregelen dienen ten minste de volgende zaken te worden beschreven/weergegeven:

- Een omschrijving van de te nemen maatregel;
- Een motivatie waarom de maatregel genomen dient te worden (welk risico wordt ermee beperkt) en welke prioriteit de te nemen maatregel heeft ten opzichte van andere maatregelen;
- De exacte locatie van de te nemen preventieve maatregel dient op een plattegrond te worden weergegeven;
- Wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van de preventieve maatregel (opdrachtgever en/of plaagdierbeheersbedrijf);
- Een tijdsplanning met betrekking tot de uitvoering van de preventieve maatregel.

Daarnaast dient omschreven te zijn hoe, door wie (functie binnen plaagdierbeheersbedrijf) en met welke frequentie de controle plaatsvindt op de te nemen preventieve maatregelen.

5.2.4 Beschrijving van een bestrijding met niet-chemische bestrijdingsmiddelen

Om de vastgestelde soort plaagdieren te bestrijden dient men een bestrijdingsplan op te stellen waarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van niet-chemische bestrijdingsmiddelen. Dit bestrijdingsplan dient in ieder geval de volgende onderdelen te bevatten:

- De wijze van bestrijding met daarin opgenomen: de gekozen niet-chemische bestrijdingsmiddelen, een omschrijving waar deze bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast, het aantal bestrijdingsmiddelen dat wordt ingezet, welke registraties van de bestrijding worden opgenomen in het logboek, en een tijdsplanning;
- Een omschrijving van de eventuele risico's die de gekozen niet-chemische bestrijdingsmiddelen en/of bestrijdingsmethoden met zich mee kunnen brengen en een omschrijving van maatregelen die genomen worden om deze risico's tot een minimum te beperken;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder verspreiden;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder kunnen ontwikkelen;
- De locatie waar de bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast dient op een plattegrond te worden weergegeven d.m.v. een voor het betreffende uitvoeradres unieke nummering, of er dient een gedetailleerde omschrijving van deze locaties te zijn opgenomen in het bestrijdingsplan.

Daarnaast dient omschreven te zijn hoe, door wie en met welke frequentie de controle plaatsvindt op de gekozen bestrijdingsmethode.

Indien na het uitvoeren van alle aangedragen preventieve maatregelen blijkt dat de populatie plaagdieren niet succesvol kan worden bestreden, dan kan men overstappen op een bestrijding met biociden volgens de werkwijze van een noodsituatie. Er zijn twee uitzonderingen op deze regel:

1. De kosten voor de preventief te nemen maatregelen bedragen aantoonbaar een factor tien of meer van de kosten van een bestrijding met biociden.
2. Het is aantoonbaar dat een bestrijdingsmethode met biociden een sneller en beter resultaat heeft ten opzichte van een bestrijdingsmethode zonder biociden. Deze uitzondering geldt alleen bij de bestrijding van geleedpotigen.

In dergelijke gevallen mag het plaagdierbeheersbedrijf de situatie direct aanzien voor een noodsituatie. In een dergelijk geval blijft overeind dat een planning moet worden opgesteld voor het doorvoeren van de preventieve maatregelen.

In het geval ratten worden bestreden om gebouwen en voedselopslagplaatsen, dan dient, aanvullend op bovenstaande, de niet-chemische bestrijding minimaal tien dagen te worden

uitgevoerd, alvorens kan worden overgestapt op de werkwijze van de noodsituatie. Randvoorwaarde is wel dat de niet-chemische bestrijding niet voldoende succes heeft.

5.2.5 Noodsituatie

Indien uit de PRI blijkt dat er een noodsituatie aanwezig is op het uitvoeradres, dan kan direct worden overgestapt op de inzet van biociden. Dit kan echter alleen in combinatie met het uitvoeren van preventieve maatregelen. In het plaagdierbeheersplan dient in een dergelijk geval ten minste het volgende te zijn opgenomen:

- Een beschrijving van de noodsituatie;
- De leefwijze en biologie van de vastgestelde plaagdiersoort;
- De wijze van bestrijding met daarin opgenomen: de gekozen bestrijdingsmiddelen, een omschrijving waar de bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast, het aantal/hoeveelheid bestrijdingsmiddelen dat wordt ingezet, welke registraties van de bestrijding worden opgenomen in het logboek, een tijdsplanning en de bezoekfrequentie;
- Een omschrijving van de eventuele risico's die de gekozen bestrijdingsmiddelen en/of -methoden met zich mee kunnen brengen en een omschrijving van maatregelen die genomen worden om deze risico's tot een minimum te beperken;
- Bij de toepassing van rodenticiden om gebouwen en voedselopslagplaatsen dienen deze te worden aangeboden in genummerde, afsluitbare tamper resistant lokaaskisten die zijn vastgezet;
- Na afronding van de bestrijding met chemische lokazen dienen deze direct te worden verwijderd;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder verspreiden;
- Een beschrijving van preventief te nemen maatregelen die voorkomen dat plaagdieren zich verder kunnen ontwikkelen;
- De locatie waar de bestrijdingsmiddelen worden geplaatst of toegepast dient op een plattegrond te worden weergegeven d.m.v. een voor het betreffende uitvoeradres unieke nummering.

Daarnaast dient omschreven te zijn hoe, door wie en met welke frequentie de controle plaatsvindt op de gekozen bestrijdingsmethode en -middelen, de risico's ervan en de voortgang op de uitvoering van de te nemen preventieve maatregelen.

5.2.6 Verantwoordelijkheden

In het plaagdierbeheersplan dient duidelijk omschreven te worden wie welke taken en verantwoordelijkheden heeft binnen de uitvoering van het plaagdierbeheersplan.

5.3 Offerte en opdracht

Het plaagdierbeheersplan dient onderdeel uit te maken van de offerte. Indien in de offerte wordt verwezen naar het plaagdierbeheersplan, dan dient het plaagdierbeheersplan als bijlage aan de offerte te zijn toegevoegd en dient het plaagdierbeheersplan te zijn voorzien van een unieke referentie, waarnaar in de offerte wordt verwezen. Het plaagdierbeheersbedrijf mag de werkzaamheden van het plaagdierbeheersplan pas

opstarten na bespreken van het plaagdierbeheersplan met de opdrachtgever, gevolgd door een schriftelijke opdrachtverlening.

5.3.1 Afwijken van het plaagdierbeheersplan

Het plaagdierbeheersbedrijf kan afwijken van het plaagdierbeheersplan. De afwijking heeft betrekking op de risico's, soorten plaagdieren en werkwijze zoals deze bepaald zijn vanuit de PRI. Een nieuwe situatie is geen afwijking, maar leidt altijd tot een aanpassing, of aanvulling van het plaagdierbeheersplan op basis van een nieuwe PRI.

Het plaagdierbeheersbedrijf kan afwijken van het plaagdierbeheersplan, maar alleen indien:

- Het plaagdierbeheersbedrijf hiervoor schriftelijk een motivatie opgeeft waaruit blijkt dat met de gekozen afwijkende werkwijze risico's meer worden beperkt dan met de werkwijze uit het plaagdierbeheersplan;
- De opdrachtgever schriftelijk akkoord gaat met de afwijkingen.

5.4 Uitvoering plaagdierbeheersplan

Bij de uitvoering van het plaagdierbeheersplan dient men rekening te houden met diverse aspecten. Hieronder volgt een opsomming waaraan ten minste moet worden voldaan.

5.4.1 Inrichting monitoringsplan

Bij de inrichting van het monitoringsplan dient men aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Monitoringsmiddelen dienen dusdanig te worden geplaatst dat er geen gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.
- Direct na afloop van de inrichting van het monitoringsplan dienen de volgende zaken te worden vastgelegd in het logboek:
 - De datum waarop het monitoringsplan is ingericht;
 - De naam en functie van de medewerkers van het plaagdierbeheersbedrijf die het monitoringsplan op het uitvoeradres hebben ingericht;
 - Een verwijzing naar het plaagdierbeheersplan zoals vermeld in paragraaf 5.2;
 - Een compleet overzicht van gebruikte middelen en materialen tijdens de inrichting van het monitoringsplan op het uitvoeradres;
 - Indien preventief te nemen maatregelen worden geconstateerd tijdens de inrichting die niet in het plaagdierbeheersplan staan vermeld, dan dienen deze te worden opgenomen in het logboek;
 - Indien tijdens de inrichting wordt geconstateerd dat preventief te nemen maatregelen zijn doorgevoerd, dan dient dit te worden vastgelegd;
 - Indien tijdens de inrichting (sporen van) plaagdieren worden geconstateerd die niet in het plaagdierbeheersplan zijn opgenomen, dan dient de medewerker van het plaagdierbeheersbedrijf dit kenbaar te maken bij de opdrachtgever. Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat

ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres;

- In het logboek dient een plattegrond van het uitvoeradres te zijn opgenomen met daarop weergegeven de locatie van de monitoringsmiddelen;
- In het logboek dienen controlestaten te zijn opgenomen van alle monitoringsmiddelen;
- Monitoringsmiddelen dienen te zijn voorzien van een unieke nummering (voor het betreffende uitvoeradres). Dit nummer dient overeen te komen met de nummering op de plattegrond en in de controlestaten;
- Op de plattegrond dient duidelijk zichtbaar te zijn welke soort monitoringsmiddelen waar staan. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt in de volgende groepen:
 - Monitoringsmiddel knaagdieren inloopval
 - Monitoringsmiddel knaagdieren lokaaspunt
 - Monitoringsmiddel kruipende insecten
 - Monitoringsmiddel vliegende insecten (E.I.V.)
 - Monitoringsmiddel voorraadaantastende insecten
 - Monitoringsmiddel materiaalaantastende insecten
 - Monitoringsmiddel wildcamera
 - Monitoringsmiddel visueel inspectiepunt
 - Monitoringsmiddel overig

De rapportage van de inrichting van het plaagdierbeheersplan dient besproken te worden met de opdrachtgever en dient door de opdrachtgever te worden ondertekend. Tijdens deze bespreking wordt aan de opdrachtgever een instructie gegeven met betrekking tot de inhoud en het gebruik van het logboek.

5.4.2 Uitvoeren monitoring

De monitoring wordt uitgevoerd volgens de beschrijving in het plaagdierbeheersplan. Bij elk monitoringsbezoek dat door het plaagdierbeheersbedrijf wordt uitgevoerd, dient minimaal het volgende te worden geregistreerd:

- Of, waar en hoeveel (sporen van) de vastgestelde plaagdiersoort zijn gesignaleerd. Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres;
- Of tolerantieniveaus worden overschreden. Indien dit het geval is volg de werkwijze van paragraaf 5.2.4.;
- Welke monitoringsmiddelen zijn gecontroleerd;
- Of alle monitoringsmiddelen intact, bereikbaar en aanwezig waren;
- Of preventief te nemen maatregelen zijn doorgevoerd;
- Of nieuwe preventief te nemen maatregelen zijn gesignaleerd en zo ja, een beschrijving ervan volgens de systematiek van paragraaf 5.2.3;

- Of er nieuwe ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, of dat externe factoren zijn gewijzigd, die van invloed kunnen zijn op het plaagdierbeheersplan;
- Of niet eerder gesignaleerde plaagdieren zijn geconstateerd. Indien deze worden geconstateerd, dan dient de opdrachtgever hiervan op de hoogte te worden gesteld. Aangetroffen (sporen van) plaagdieren dienen op soort te worden gedetermineerd. Aangetroffen individuele insecten dienen een jaar te worden bewaard om controle op de determinatie uit te kunnen voeren. Deze aangetroffen insecten dienen te worden bewaard op een dusdanige wijze dat ze niet beschadigen en dat duidelijk is wanneer ze zijn aangetroffen en op welk uitvoeradres;
- Of het plaagdierbeheersplan moet worden aangepast en zo ja, waarom.

De resultaten van de monitoringsbezoeken dienen bij ieder bezoek aantoonbaar door het plaagdierbeheersbedrijf te worden toegelicht aan de opdrachtgever of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever, of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever, niet beschikbaar is op dat moment, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf de resultaten van de bezoeken aantoonbaar op een andere wijze te communiceren met de opdrachtgever.

5.4.3 Uitvoeren bestrijding

Het bestrijdingsplan, zoals beschreven in paragraaf 5.2.4, dient met de opdrachtgever te zijn besproken voor aanvang van de bestrijdingswerkzaamheden en de opdrachtgever dient hiermee schriftelijk akkoord te gaan.

Bij elk controlebezoek tijdens de bestrijding dient het bestrijdingsplan geëvalueerd te worden. Hierbij dient de effectiviteit van de diverse uit te voeren preventieve maatregelen en de bestrijdingsmethoden te worden geëvalueerd. Indien preventieve maatregelen niet worden opgevolgd, dan dient de impact hiervan op de effectiviteit van de bestrijding te worden geregistreerd.

Bij elk bestrijdingsbezoek dient het plaagdierbeheersbedrijf daarnaast minimaal de volgende zaken te registreren:

- Alle zaken die in paragraaf 5.2.4 zijn beschreven;
- Een plattegrond met daarop de locatie van alle bestrijdingsmiddelen weergegeven;
- Of en zo ja, welk effect de bestrijding heeft op de vastgestelde populatie plaagdieren;
- Of de populatie plaagdieren teruggebracht is tot op of beneden tolerantieniveau;
- Welke bestrijdingsmiddelen zijn gecontroleerd;
- Of alle bestrijdingsmiddelen intact, bereikbaar en aanwezig waren;
- Welke PBM's zijn gebruikt;
- Welke bestrijdingsmiddelen aanvullend zijn toegepast en waar deze zijn toegepast;
- Of het bestrijdingsplan moet worden aangepast en zo ja, waarom.

De resultaten van de bestrijdingsbezoeken dienen bij ieder bezoek aantoonbaar door het plaagdierbeheersbedrijf te worden toegelicht aan de opdrachtgever of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever, of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever, niet beschikbaar is op dat moment, dan dient het

plagdierbeheersbedrijf de resultaten van de bezoeken aantoonbaar op een andere wijze te communiceren met de opdrachtgever.

5.4.4 Veiligheidsmaatregelen bij bestrijding

Indien bestrijdingsmethoden en -middelen risico's met zich meebrengen, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf deze aantoonbaar met de opdrachtgever te hebben gecommuniceerd. Indien biociden worden toegepast, dan dient het productinformatieblad van het Ctgb en het productveiligheidsblad van de fabrikant in het logboek aanwezig te zijn. De opdrachtgever moet erop zijn geweest waar hij deze informatie kan vinden in het logboek.

Indien ruimtes of terreinen niet betreden mogen worden ten gevolge van de toepassing van biociden, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf maatregelen te treffen om te voorkomen dat personen deze ruimtes of terreinen kunnen betreden. Het plaagdierbeheersbedrijf dient in voorkomend geval minimaal het volgende te doen: bij alle toegangsdeuren of poorten tot deze ruimtes en/of terreinen een duidelijk herkenbaar bord plaatsen met daarop:

- Een duidelijk herkenbaar gevarensymbool van een andreaskruis of doodshoofdteken, afhankelijk van de gebruikte biocide;
- Een waarschuwing dat het betreden van de ruimte en/of het terrein gevaarlijk is voor de gezondheid;
- De tijden en data vanaf en tot wanneer de ruimte en/of het terrein niet betreden mogen worden;
- De naam van de toegepaste biocide;
- De naam van de werkzame stof van de biocide;
- Het toelatingsnummer van de biocide;
- De bereikbaarheidsgegevens van het plaagdierbeheersbedrijf in geval van een calamiteit;
- De bereikbaarheidsgegevens van hulpdiensten in geval van een calamiteit;
- De naam en functie van de persoon die de biocide heeft toegepast.

Bij bestrijdingen in particuliere woningen is het plaatsen van bovenstaande borden niet verplicht. Indien in dat geval geen borden worden geplaatst, dient het plaagdierbeheersbedrijf aantoonbaar andere maatregelen te hebben getroffen die ertoe leiden dat de woning niet betreedbaar is tijdens de gestelde periode op het etiket van de biocide.

Bij het toepassen van biociden dient het plaagdierbeheersbedrijf de inhoud van de etikettekst van de biocide strikt op te volgen.

5.4.5 Omgang restproduct en dode dieren

Van alle restproducten, waartoe ten minste behoren: restanten van lokazen, restanten van biociden, gebruikte lijmvellen, defecte monitoringsmiddelen, UV-lampen etc., dient een registratie te worden bijgehouden in het logboek. Hierbij dienen soort, aantallen en hoeveelheden, datum van verwijderen en de persoon/functie die ze verwijderd heeft te worden vermeld. Indien de restproducten restanten van lokazen of monitoringsmiddelen

betreffen, dan dient de locatie waar dit restproduct vandaan komt te worden geregistreerd aan de hand van de nummering van de monitoringsmiddelen op de plattegrond. De registratie wordt ondertekend door de opdrachtgever of een vertegenwoordiger van de opdrachtgever.

Het plaagdierbeheersbedrijf registreert aangetroffen dode knaagdieren en verwijdert deze. In de registratie wordt bijgehouden: de soort van aangetroffen dode knaagdieren, de aantallen aangetroffen dode knaagdieren en de locatie waar de dode dieren zijn aangetroffen. Indien het vermoeden bestaat dat knaagdieren zijn gedood door de inzet van biociden, dan dienen deze te worden verwijderd volgens de voorschriften van het etiket van het betreffende middel. Indien op het etiket geen voorschriften zijn vermeld, dan dienen dode dieren als Klein Gevaarlijk Afval (KGA) te worden verwijderd. Er dient een registratie van het aantal verwijderde dode dieren te worden bijgehouden.

Aangetroffen uitwerpselen van knaagdieren dienen door, of in opdracht van het plaagdierbeheersbedrijf, te worden verwijderd. Hetzelfde geldt voor dode insecten na het uitvoeren van een bestrijding. Op een locatie waar biociden worden toegepast kunnen uitwerpselen van knaagdieren restanten van biociden bevatten en dienen deze als KGA te worden verwijderd.

5.4.6 Bijvangst en vergiftiging niet-doelsoorten

In het plaagdierbeheersplan dient te worden aangegeven op welke doelsoort de monitoring en/of bestrijding is gericht. Indien bij knaagdierbestrijdingen niet-doelsoorten worden gevangen, of in contact komen met biociden, dan dient hiervan door het plaagdierbeheersbedrijf centraal een registratie te worden bijgehouden. In deze registratie dienen de volgende zaken te worden opgenomen:

- De soortnaam van het niet-doelsoort dier dat is gevangen of vergiftigd (indien traceerbaar);
- Er moet worden aangegeven of het niet-doelsoort dier is gevangen of vergiftigd (indien traceerbaar);
- De datum waarop de vangst of vergiftiging geconstateerd is;
- De referentie van het plaagdierbeheersplan waarbinnen het niet-doelsoort dier is gevangen of vergiftigd.

Het plaagdierbeheersbedrijf dient jaarlijks een analyse te maken van de bijvangsten, met als doel verbetermaatregelen door te voeren in hun werkwijze om de bijvangsten te verminderen. Van de resultaten van deze analyse dient een rapportage te worden opgesteld. Verbetermaatregelen dienen met het uitvoerend personeel te worden gecommuniceerd in een werkoverleg.

5.5 Rapportage en registraties

5.5.1 Registraties bevindingen

Registraties dienen te worden bijgehouden volgens de voorschriften in deze norm.

Registraties dienen gedetailleerd, up-to-date, volledig en overzichtelijk te zijn opgenomen in een logboek en klantdossier.

5.5.2 Back-up

Het plaagdierbeheersbedrijf dient in het logboek kenbaar te maken hoe back-up in de serviceverlening is geborgd door:

- Aan te geven hoe het plaagdierbeheersbedrijf bereikbaar is voor de opdrachtgever;
- Aan te geven binnen welke termijn het plaagdierbeheersbedrijf kan reageren op basis van een melding van de opdrachtgever;
- Aan te geven wie de vaste servicemedewerker is en wie deze vervangt op het moment dat deze om wat voor reden dan ook niet inzetbaar is;
- Aan te geven hoe kennisoverdracht geborgd is met betrekking tot de inhoud van de werkzaamheden en de historie binnen de uitvoering van het plaagdierbeheersplan;
- Aan te geven met welke instantie(s) een samenwerkingsverband(en) is/zijn opgezet voor biologische of technische ondersteuning (denk aan: determinaties, rioolinspecties, advies/onderzoek binnenklimaat, specifieke bestrijdingsmethoden etc.).

5.6 Einde werkzaamheden

Bij het beëindigen van de werkzaamheden binnen een plaagdierbeheersovereenkomst, dient het plaagdierbeheersbedrijf alle middelen en materialen op de locatie van de opdrachtgever te verwijderen en af te voeren volgens de daarvoor bestemde afvalstromen, of op te nemen in de voorraad voor hergebruik.

Het plaagdierbeheersbedrijf neemt in het klantdossier de reden voor het beëindigen van de werkzaamheden of de overeenkomst op. Indien wordt overeengekomen dat de opdrachtgever de materialen overneemt, dan dient hiervan een registratie in het klantdossier van het plaagdierbeheersbedrijf te worden opgenomen. Biociden dienen altijd te worden verwijderd door het plaagdierbeheersbedrijf. Van alle verwijderde materialen en middelen wordt een registratie bijgehouden, met daarin minimaal opgenomen: de soort materialen/middelen, de aantallen/hoeveelheden, de datum waarop de materialen en middelen zijn verwijderd en de persoon/functie van het plaagdierbeheersbedrijf die ze heeft verwijderd. De registratie wordt ondertekend door de opdrachtgever en opgenomen in het klantdossier.

5.7 Evaluatie

Het plaagdierbeheersplan dient bij ieder bezoek van het plaagdierbeheersbedrijf geëvalueerd te worden volgens de methode beschreven in paragraaf 4.4.2 en 4.4.3. De evaluatie dient erop gericht te zijn verbeteringen aan te brengen in de werkwijze van het plaagdierbeheersbedrijf. Aspecten die minimaal geëvalueerd moeten worden zijn: communicatie met opdrachtgever, interne communicatie plaagdierbeheersbedrijf, gehanteerde werkwijze, toegepaste middelen en materialen, en logboekvoering. Punten ter verbetering van de dienstverlening door het plaagdierbeheersbedrijf die naar voren komen uit de evaluatie, dienen aantoonbaar gecommuniceerd te worden met betrokken personeelsleden van het plaagdierbeheersbedrijf.

6 Personeel plaagdierbeheersbedrijf

6.1 Competenties

Om de kwaliteit in de uitvoering van plaagdierbeheerswerkzaamheden te borgen dient het personeel van het plaagdierbeheersbedrijf over de juiste competenties te beschikken. Binnen het plaagdierbeheersbedrijf dienen de volgende functies aan bepaalde personen te zijn toegewezen: de technisch verantwoordelijke, de uitvoerend medewerker, de bioloog, de commercieel medewerker en de administratief ondersteunend medewerker/planner. Eén persoon kan meerdere functies bekleden. Alle personen die de bovengenoemde functies toegewezen hebben gekregen, dienen in het bezit te zijn van het Bewijs van Vakbekwaamheid beheersing dierplagen en houtaantastende organismen, zoals vernoemd in art. 17a lid 1 sub c, besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Dit geldt niet voor de personen in de functie administratief ondersteunend medewerker/planner. Van bovenstaande functies dient het plaagdierbeheersbedrijf ten minste de technisch verantwoordelijke in vaste dienst te hebben. Indien het plaagdierbeheersbedrijf één of meerdere van de andere functies niet in dienst heeft, dient het plaagdierbeheersbedrijf aantoonbaar een overeenkomst te hebben afgesloten met een bedrijf of instelling dat deze competenties wel in huis heeft voor het uitvoeren van de genoemde taken. Indien uitvoerend medewerkers worden ingehuurd, dan dienen deze minimaal te voldoen aan de voorwaarden uit paragraaf 6.3. Alle personeelsleden van het gecertificeerde plaagdierbeheersbedrijf dienen aantoonbaar op de hoogte te zijn van de inhoud van de VIP-norm.

Buiten het Bewijs van Vakbekwaamheid dienen sommige functies andere competenties te bezitten. Hieronder worden deze competenties per functie nader toegelicht.

De technisch verantwoordelijke

De technisch verantwoordelijke binnen het plaagdierbeheersbedrijf heeft de eindverantwoordelijkheid voor alle uitvoerende werkzaamheden binnen het bedrijf. Er is altijd maar één technisch verantwoordelijke aangewezen binnen een plaagdierbeheersbedrijf.

De technisch verantwoordelijke dient minimaal drie jaar werkervaring te hebben in de uitvoering van plaagdierbeheerswerkzaamheden.

De technisch verantwoordelijke dient met goed gevolg een examen te hebben afgelegd waarin de kennis over de beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen is getoetst in overeenstemming met het certificatieschema Beheersing rattenpopulaties, waarvan de stichting KPMB de schemabeheerder is.

De technisch verantwoordelijke dient een aanvullende opleiding of cursus te hebben gevolgd met als hoofdthema IPM.

De uitvoerend medewerker

De uitvoerend medewerker voert de plaagdierbeheerswerkzaamheden uit op de uitvoeradressen.

De uitvoerend medewerker dient met goed gevolg een examen te hebben afgelegd waarin de kennis over de beheersing van rattenpopulaties om gebouwen en voedselopslagplaatsen is getoetst in overeenstemming met het certificatieschema Beheersing rattenpopulaties, waarvan de stichting KPMB de schemabeheerder is.

Er kunnen meerdere uitvoerend medewerkers in dienst zijn of betrokken zijn binnen een plaagdierbeheersbedrijf.

De bioloog

De bioloog determineert plaagdieren of sporen van plaagdieren om de soort te bepalen. Op basis van de determinatie levert de bioloog preventieve en/of curatieve adviezen aan de aanvrager van de determinatie.

De bioloog heeft met goed gevolg een opleiding biologie op HBO of universitair niveau afgerond.

De bioloog dient minimaal twee jaar ervaring te hebben in het determineren van plaagdieren en/of insecten.

Er kunnen meerdere biologen in dienst zijn of betrokken zijn binnen een plaagdierbeheersbedrijf.

De commercieel medewerker

De commercieel medewerker sluit overeenkomsten af met de opdrachtgevers op het gebied van plaagdierbeheersing.

Er kunnen meerdere commercieel medewerkers in dienst zijn of betrokken zijn binnen het plaagdierbeheersbedrijf.

De administratief ondersteunend medewerker/planner

De administratief ondersteunend medewerker/planner verwerkt en beheert de technisch inhoudelijke administratie op het gebied van de uitvoerende werkzaamheden, voorraadbeheer en materiaal/materieelbeheer. De administratief ondersteunend medewerker/planner verzorgt de planning van de uitvoerende werkzaamheden binnen het plaagdierbeheersbedrijf.

6.2 Opleiding en instructies

Het plaagdierbeheersbedrijf registreert alle trainingen, opleidingen, cursussen, werkervaringen etc. die personeelsleden volgen of hebben opgedaan, om aan te tonen dat personeelsleden de juiste kennis en kunde hebben om de werkzaamheden uit te voeren.

Jaarlijks worden de kennis en kunde, zowel in theorie als in praktijk, van alle uitvoerend medewerkers getoetst door de technisch verantwoordelijke binnen het plaagdierbeheersbedrijf. Van deze toetsing wordt een rapportage opgesteld. Op het moment dat een tekortkoming in kennis en kunde wordt vastgesteld, dient de technisch verantwoordelijke aan te tonen dat correctieve maatregelen zijn genomen.

6.3 Onderaanneming, uitbesteden werkzaamheden

Indien uitvoerende werkzaamheden in het kader van plaagdiermanagement in onderaanneming worden uitgevoerd, dient de onderaannemende partij te werken volgens de VIP-norm. Indien de onderaannemende partij niet in bezit is van het VIP-Keurmerk, dan dient de hoofdaannemer de onderaannemende partij op de hoogte te brengen van de voorwaarden waaraan de werkzaamheden moeten voldoen. Er dient een getekende overeenkomst te zijn tussen hoofd- en onderaannemer waarin zij beiden verklaren volgens de VIP-norm te zullen werken. De technisch verantwoordelijke van de hoofdaannemer blijft verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van de werkzaamheden en registraties volgens het VIP-Keurmerk.

7 Beheer van middelen, materieel en materiaal

Het plaagdierbeheersbedrijf dient een gedetailleerde registratie bij te houden van alle voertuigen, apparaten, persoonlijke beschermingsmiddelen en hulpmiddelen die ingezet worden om werkzaamheden binnen plaagdiermanagement uit te voeren. Het plaagdierbeheersbedrijf dient gebruiksaanwijzingen, veiligheidsvoorschriften, onderhoudsboekjes etc. van deze artikelen in bezit te hebben. Het plaagdierbeheersbedrijf dient aan te tonen dat onderhoud en, waar van toepassing, kalibratie aan de genoemde artikelen wordt uitgevoerd volgens de opgave van de fabrikant/leverancier.

7.1 Biociden

7.1.1 Gebruik biociden

Alle medewerkers van het plaagdierbeheersbedrijf zien erop toe dat bij het gebruik van biociden het maximale effect wordt bereikt, gebruikmakend van zo min mogelijk biociden. Biociden mogen alleen worden toegepast indien deze zijn toegelaten door het Ctgb en alleen als het wettelijk gebruiksvoorschrift en de gebruiksaanwijzing van de biocide strikt worden opgevolgd. De keuze van de toe te passen biociden moet gebaseerd zijn op een risico-inventarisatie, waarbij de volgende risico's tot een minimum moeten worden beperkt:

- Risico op schade voor de (volks)gezondheid en welzijn;
- Risico op milieuschade;
- Risico op schade voor diergezondheid en welzijn.

7.1.2 Opslag van biociden

Biociden dienen opgeslagen te worden volgens de daarvoor geldende wet- en regelgeving. In auto's van bestrijdingstechnici mag alleen een dagvoorraad van biociden aanwezig zijn. Het plaagdierbeheersbedrijf dient te allen tijde een sluitende voorraadregistratie bij te houden.

De dagvoorraad biociden in auto's dient altijd zo te zijn ingericht dat:

- Vaste stoffen en vloeistoffen gescheiden zijn opgeslagen;
- Vloeistoffen zijn opgeslagen in een vloeistofdichte bak, waarvan de inhoud groter is dan de totale hoeveelheid vloeistof die erin opgeslagen is;
- Verpakkingen niet beschadigd zijn en etiketten altijd goed leesbaar zijn;
- Biociden, verpakkingen of apparaten niet los staan.

Auto's waarin biociden worden vervoerd, dienen te zijn voorzien van een fysieke afscheiding van de laadruimte met de cabine. Daarnaast dient de laadruimte te zijn voorzien van ventilatie. In auto's dienen PBM's en EHBO-middelen aanwezig te zijn die erop gericht zijn persoonlijk letsel ten gevolge van de aanwezige biociden te voorkomen of te verhelpen. De PBM's en EHBO-middelen dienen afzonderlijk van bestrijdingsmiddelen en biociden te worden opgeslagen in de auto.

7.1.3 Calamiteiten met biociden

In het geval calamiteiten met biociden plaatsvinden, dan dient het plaagdierbeheersbedrijf een protocol te hebben hoe te handelen bij dergelijke calamiteiten. Denk bij calamiteiten onder andere aan lekkage van middelen, defecte apparaten, verkeerde

toepassingsmethoden, defecte PBM's etc. Dit protocol dient aantoonbaar gecommuniceerd te zijn met de medewerkers van het plaagdierbeheersbedrijf. Calamiteiten met biociden dienen door het plaagdierbeheersbedrijf centraal geregistreerd te worden en aantoonbaar te worden onderzocht met als doel maatregelen te kunnen treffen zodat herhaling van de calamiteiten niet meer voor kan komen. Indien verbetermaatregelen worden gesignaleerd, dan dienen deze aantoonbaar gecommuniceerd te worden met alle medewerkers van het plaagdierbeheersbedrijf.

8 Het plaagdierbeheersbedrijf

8.1 Managementverklaring

Het plaagdierbeheersbedrijf dient een managementverklaring op te stellen met daarin ten minste opgenomen:

- Dat het plaagdierbeheersbedrijf er naar streeft zo min mogelijk biociden te gebruiken;
- Dat het plaagdierbeheersbedrijf zich inspant om binnen al zijn werkzaamheden IPM door te voeren;
- Dat het plaagdierbeheersbedrijf zich aan de wet- en regelgeving houdt;
- Dat het plaagdierbeheersbedrijf bronaanpak prefereert boven de aanpak van symptomen;
- Dat het plaagdierbeheersbedrijf zich inspant een veilige werkomgeving te creëren voor zijn medewerkers en zijn opdrachtgevers;
- Dat het plaagdierbeheersbedrijf zijn werkzaamheden uitvoert uit oogpunt van partnership.

Deze managementverklaring dient aantoonbaar met alle personeelsleden van het plaagdierbeheersbedrijf te zijn gecommuniceerd.

8.2 Werkoverleg

Het plaagdierbeheersbedrijf dient frequent, doch minstens acht keer per jaar een werkoverleg te organiseren, waar alle betrokken medewerkers met de uitvoering, dus ook planning, verkoop etc., bij aanwezig zijn. Jaarlijks dienen onderstaande onderwerpen minimaal één keer te worden behandeld tijdens een werkoverleg:

- Preventieve maatregelen binnen plaagdiermanagement;
- Biologie van plaagdieren;
- Relevante wet- en regelgeving;
- Veiligheidsvoorschriften;
- Gebruik en onderhoud aan apparaten en materiaal;
- Gebruik en onderhoud aan PBM's;
- Informatie met betrekking tot biociden;
- Rapportage en registraties binnen plaagdierbeheersplannen;
- Innovaties binnen plaagdiermanagement.

Het doel van de werkoverleggen dient te zijn:

Door het vergroten van kennis en bewustwording veilig en duurzaam plaagdierbeheer te realiseren.

Van de overleggen dient een aanwezigheidsregistratie te worden bijgehouden en het plaagdierbeheersbedrijf dient aan te geven hoe afwezig worden geïnformeerd. Een ieder mag maximaal twee werkoverleggen per jaar missen.

In het geval een bedrijf bestaat uit één persoon, dan kan werkoverleg niet plaatsvinden. In een dergelijk geval dient het eenmansbedrijf aantoonbaar frequent, doch minimaal acht

keer per jaar, informatie in te winnen met betrekking tot bovenstaande punten door bijvoorbeeld abonnementen op vakbladen, het bijwonen van beurzen, themadagen, lidmaatschap van een branchevereniging of deelname aan mailings van relevante organisaties, zoals leveranciers, Ctgb etc.

8.3 Werkprocedures

Het plaagdierbeheersbedrijf stelt voor al zijn uitvoerende werkzaamheden een werkprocedure/werkinstructie op. De werkprocedure/werkinstructie moet voldoen aan de voorwaarden uit deze norm. De nadruk in de werkprocedure/werkinstructies moet liggen op het beperken van risico's voor de gezondheid van de uitvoerend medewerker, derden en niet-doelsoort dieren.

De werkprocedures/werkinstructies dienen aantoonbaar met alle personeelsleden te zijn gecommuniceerd.

8.4 Interne beoordeling

Jaarlijks dient het plaagdierbeheersbedrijf een interne beoordeling uit te voeren. Doel van deze interne beoordeling is controleren of de werkwijze van het plaagdierbeheersbedrijf overeenkomt met de voorwaarden uit deze norm.

Alle voorwaarden uit deze norm die van toepassing zijn op het plaagdierbeheersbedrijf dienen tijdens de interne beoordeling te worden gecontroleerd. Tijdens de interne beoordeling dienen de plaagdierbeheersplannen van ten minste vijf opdrachtgevers te worden gecontroleerd op de juiste werkwijze zoals beschreven in dit document.

Van de resultaten van de interne beoordeling dient een verslag te worden opgesteld waarin verbeterpunten worden gesignaleerd. Het plaagdierbeheersbedrijf dient aan te tonen deze verbeterpunten door te voeren.

8.5 Verzekering

Het plaagdierbeheersbedrijf dient een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering te hebben afgesloten die afgestemd is op zijn werkzaamheden en klantenkring.

8.6 Archivering

Alle documenten en registraties dienen minimaal tot twee jaar na de einddatum van het contract of de overeenkomst te worden bewaard.

8.7 Voorbereidingsperiode

Het plaagdierbeheersbedrijf dat gecertificeerd wil worden volgens de VIP-norm, dient minimaal drie maanden aantoonbaar te werken volgens de voorschriften van de norm, voordat de initiële audit kan worden uitgevoerd. Repeterende en eenmalige werkzaamheden waarvoor opdracht wordt verleend vanaf drie maanden voorafgaand aan de datum van de initiële audit, dienen volgens de VIP-norm te worden uitgevoerd. Repeterende en eenmalige werkzaamheden waarvoor eerder dan deze datum opdracht is verstrekt, dienen binnen één jaar, gerekend vanaf de datum van de initiële audit, te worden uitgevoerd volgens de VIP-norm.